

Müstəqilliyin 20-ci ildönümü qeyd olundu

SƏH. 3

"Dünyanı dəyişən müasir texnologiyalar"

SƏH. 2

NANO Araşdırmalar Laboratoriyası açılıb

SƏH. 2

Özünü fəth etməyi bacar!

Bakı Universiteti

1929-cu ildən çıxır
Təsisçi:
Bakı Dövlət Universiteti

№ 12 (1420)

24 oktyabr 2011-ci il

POÇT QUTUSU

SƏH. 2

Nobel mükafatı laureatına BDU-nun fəxri doktoru adı verilib

SƏH. 2

BUNDESTAQ ÜZVLƏRİ

BDU-da

SƏH. 4

Rektorun birinci kurslarla görüşü davam edir

SƏH. 4

Tomson Reyters BDU-da training keçirib

SƏH. 4

Almaniyalı qonaqlarla görüş keçirilib

Tarix fakültəsində Almaniyanın Vilhelm və Aleksandr adına Humdold Universitetinin eyni fakültəsindən gələn tələbələrle görüş keçirilib. Azərbaycanın yeni və müasir tarixi kafedrasının müdiri Azad Rzayev qonaqlara universitet haqqında məlumat verib.

SƏH. 4

Azərbaycanın milli parkları XXI əsrdə

SƏH. 6

13-14 oktyabr Dağıstan Muxtar Respublikasının paytaxtı Mahaçqala şəhərində Avrasiya Universitetləri Həmkarlar İttifaqları Assosiasiyasının 24-cü qurultayı keçirilib.

SƏH. 6

Təbriklər

SƏH. 6

Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun nəticələri haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikasının paytaxtı Bakı şəhərində 2011-ci il oktyabrın 10-11-də Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu keçirilmişdir.

Forum multikulturalizmin nailiyyətləri və problemləri, dünyanı dəyişdirən müasir texnologiyalar, elmlərin konvergeniyası, biotexnologiyalar və etikənin problemləri, inkişafın iqtisadi modellərinin humanitar aspektləri, sosial jurnalistika və yüksək texnologiyalar, postmodernist mədəniyyətdə ənənəvi dəyərlər sistemləri kimi aktual mövzulara həsr olunmuşdur. Azərbaycan nümayəndələri ilə yanaşı dünyanın siyasi, elmi və mədəni elitasının görkəmli təmsilçiləri, o cümlədən tanınmış dövlət xadimlərinin, elmin müxtəlif sahələri üzrə Nobel mükafatçılarının və mötəbər beynəlxalq qurumların rəhbərləri bu məsələlər ətrafında geniş fikir mübadiləsi və müzakirələr aparmışlar. Qloballaşma dövrünün humanitar problemlərinə dair Forum iştirakçılarının mövqeyi qəbul olunmuş Bakı bəyannaməsində öz əksini tapmışdır.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq və forum iştirakçılarının Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun ənənəvi təşkili ilə bağlı təkliflərini dəstəkləyərək qərara alıram:

1. Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun müvəffəqiyyətlə keçirilməsini və beynəlxalq miqyasda qaldırdığı problemlərin aktuallığını nəzərə alaraq onun ənənəvi olaraq təşkil edilməsi zəruri sayılsın.

2. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi müvafiq qurumlarla, o cümlədən beynəlxalq təşkilatlarla

birlikdə Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun bəyannaməsində əksini tapmış müddəaların gerçəkləşdirilməsi istiqamətində lazımı tədbirlər həyata keçirsin.

3. Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun ənənəvi olaraq keçirilməsini təmin etmək üçün Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyevin sədrliyi ilə Təşkilat Komitəsi yaradılsın.

4. Bu Sərəncamın 3-cü hissəsində nəzərdə tutulmuş Təşkilat Komitəsinin fəaliyyətini təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının dörd ştat vahidi hesabına Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun Təşkilat Komitəsinin İşçi Qrupu yaradılsın.

5. "Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının strukturunun təkmilləşdirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2005-ci il 9 iyun tarixli 851 nömrəli Sərəncamında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, № 6, maddə 510, № 7, maddə 631; 2007, № 5, maddələr 501, 519, № 6, maddə 660, № 8, maddə 843, № 12, maddə 1287; 2010, № 2, maddə 80, № 4, maddə 345):

5.1. 1-ci hissədə "384" rəqəmi "388" rəqəmi ilə əvəz edilsin;

5.2. həmin Sərəncamla təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının strukturu"nda "Humanitar siyasət məsələləri şöbəsi" hissəsində birinci halda "4" rəqəmi "8" rəqəmi ilə əvəz edilsin.

6. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 24 oktyabr 2011-ci il.

İnsanlara humanist dəyərlər aşılacaq bayram

SƏH. 5

Prezident təqaüdçüsü

SƏH. 7

Müstəqillik Gününün mübarək, Vətən!

Artıq 20-ci ildir ki, Azərbaycan xalqı dövlət müstəqilliyi gününü qeyd edir.

SƏH. 7

BDU kitabxanası - yeni nəşrlər

SƏH. 8

İbrətəməz hekayə

Pislik etməklə keçmişdi ömrü. Yaxşılıq nədir, bilməmişdi. İndi cəhənnəmin astanasında idi. Qapıda onu mələk qarşılıdı. Mələk:

SƏH. 8

POÇT QUTUSU

Bakı Dövlət Universitetinin rektoru akademik Abel Məhərrəmov

Hörmətli Abel müəllim!

2011/2012-ci tədris ili üçün respublikanın ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyası tərəfindən keçirilmiş qəbul kampaniyasına yekun vurulmuşdur.

Müstəqil respublikamızın inkişafı və tərəqqisi naminə bugünkü gənclərin sıralarından ən layiqlilərinin ali təhsilə yiyələnməsi dövlətimizin siyasətində mühüm, strateji əhəmiyyətli yer tutur. Bu işin bünövrəsində ali məktəblərə qəbul prosesi durur. Mərkəzləşdirilmiş şəkildə keçirilən, yüz mindən çox abituriyentin iştirak etdiyi qəbul imtahanları təşkilatı cəhətdən olduqca mürəkkəb bir proses olaraq bir çox qurumların yüksək səviyyəli əlaqələndirilmiş işini tələb edir.

Qəbul imtahanları zamanı abituriyentlər üçün lazımi imtahan şəraitinin təşkil olunması olduqca böyük əhəmiyyətə malik olan məqamlardan biridir. Rəhbərlik etdiyiniz ali təhsil müəssisəsinin tədris binası müvafiq təlimata uyğun qaydada hazırlanaraq imtahanlar zamanı istifadə edilmiş, imtahanların normal səviyyədə keçirilməsi təmin edilmişdir.

Bununla əlaqədar olaraq, Sizə Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyası adından minnətdarlığımı bildirirəm.

Hörmətlə,

TQDK sədri
Məleykə Abbaszadə

Nobel mükafatı laureatına BDU-nun fəxri doktoru adı verilib

Oktyabrın 10-da ABŞ-ın Kaliforniya Texnologiya İnstitutunun kimya və fizika üzrə professoru, dünya şöhrətli alim, kimya üzrə Nobel mükafatı laureatı, ABŞ prezidenti Barak Obamanın məsləhətçisi, ABŞ-ın Yaxın və Orta Şərqdə elm müşaviri Əhməd Həsən Zevayla universitetin fəxri doktoru adının verilməsi münasibətilə tədbir keçirilib.

Çıxış edən rektor, akademik Abel Məhərrəmov qonaq haqqında ətraflı məlumat verib. Məlum olub ki, professor Əhməd Həsən Zevayl Misir əsilli Amerika kimyaçısıdır. O, 1946-cı il fevralın 26-da Misirdə, İsgəndəriyyə şəhərində doğulub. İsgəndəriyyə Universitetinin kimya üzrə bakalavr və magistr pilləsini bitirdikdən sonra təhsilini Amerikada davam etdirib. 1974-cü ildə Pensilvaniya Universitetində fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi alıb. 2 il Kaliforniya universitetində (Berkli) çalışıb. 1976-cı ildə Kaliforniya Texnologiya İnstitutunda işə qəbul edilib, 1982-ci ildən bu institutun professorudur. 1990-cı ildə həmin institutda

əvvəllər dünya şöhrətli alim Laynus Polinqin rəhbərlik etdiyi Kimyəvi fizika kafedrasının müdiri vəzifəsinə seçilib. Eyni zamanda Milli Elm Fondunun Molekulyar fizika laboratoriyasının rəhbəridir.

Rektor professor Əhməd Zevaylın kimya və fizika sahəsində çoxşaxəli elmi fəaliyyətlə məşğul olduğunu, 1999-cu ildə "Femtosanilyələr texnikasından istifadə etməklə kimyəvi reaksiyalar zamanı yaranan keçid hallarının tədqiqi" nə görə kimya üzrə Nobel mükafatı laureatı adına layiq görüldüyünü diqqətə çatdırıb.

Şərqi ilk dünyəvi ali məktəbi olan Bakı Dövlət Universiteti haqqında da məlumat verən rektor universitetin 92 illik tarixi ərzində onun çox şöhrətli məzunları, görkəmli alimləri, dünya səviyyəsində tanınan fəxri doktorlarının olduğunu diqqətə çatdırıb. Sonra Bakı Dövlət Universitetinin Elmi Şurasının 8 oktyabr 2011-ci il tarixli iclasının qərarını elan edib. Məlum olub ki, Əhməd Zevayl müasir dünyada elmin və demokratiyanın inkişafına verdiyi töhfələrə və sülh məramlı fəaliyyətinə görə Bakı Dövlət Universitetinin fəxri doktoru adına layiq görülür.

Bundan sonra Əhməd Zevayla fəxri doktor diplomu, mantiya və hədiyyələr təqdim olunub.

Çıxış edən Əhməd Zevayl BDU-nun fəxri doktoru olmasından məmnun olduğunu deyib. O, elm və təhsil, müsəlman ölkələrinin gələcəyi, demokratiya ilə bağlı fikirlərini bölüşüb, tələbələrin suallarını cavablandırıb.

"XXI əsr: ümidlər və çağırışlar" dezi ilə keçirilən Beynəlxalq Humanitar Forumunun "Dünyanı dəyişən müasir texnologiyalar" mövzusunda bölmə iclası Bakı Dövlət Universitetində keçirildi.

İclas üç paneldən ibarət oldu. Tədbirin əvvəlində qonaqları salamlayan rektor, akademik Abel Məhərrəmov Bakıda keçirilən beynəlxalq tədbirin əhəmiyyətindən danışdı.

Rektor XX əsrin sonu və XXI əsrin ilk onilliyində informasiya və kommunikasiya texnologiyalarının cəmiyyətin inkişafına təsir göstərən əsas amillərdən birinə çev-

"Dünyanı dəyişən müasir texnologiyalar"

de onlara təşəkkürünü bildirdi.

M.Eden elmin, təhsilin, texnologiyanın və texnikanın insan həyatının, yaşantılarının, yaşantılarının asanlaşmasına xidmət etməsi üçün bütün elm adamlarının bir araya gəlməsinin və

logiyaların elmə gətirdiyi yeniliklərdən, bu texnologiyaların insan həyatındakı davamlı inkişafından danışdı. Ə.Doğramacı müasir elmin və texnologiyanın, informasiya cəmiyyətinin bərqərar olması nəticəsində ortaya çıxan çoxsaylı humanitar problemlərin kompleks şəkildə araşdırılmasının zərurətini söylədi.

AMEA-nın müxbir üzvü Rəşad Əliyev rəhbərlik etdiyi "İnformasiya Texnologiyaları İnstitutunun elmi-tədqiqat, tədris-innovasiya fəaliyyəti, eyni zamanda, internet və kompüterin in-

riklərini bildirdi.

Moskva Dövlət Universitetinin rektoru Viktor Sadovniç "Müasir texnologiyalar və global fəlakətlər" mövzusunda məruzə ilə çıxış etdi. Rusiyalı alim artıq qloballaşmada olan fəlakət mənbələrinin müəyyənlişdirilməsinin müasir səviyyədə təşkilindən danışdı. O, bu sahədə bir çox təcrübələrdən yararlanmaq və qabaqcıl texnologiyalardan istifadə etməklə müasir sivilizasiyanın fəlakətlərlə bağlı ən vacib global problemlərini müəyyənlişdirmək və onların mümkün həlli yollarını tapmaq məsələləri barədə fikirlərini bölüşdü.

"Qloballaşma dövründə elm və təhsilin inteqrasiya proseslərində müasir texnologiyaların rolu" adlı ikinci paneldə rektor, akademik Abel Məhərrəmov "İntensiv texnologiyaların sürətlə artımı şəraitində elm və təhsilin balanslı inkişafı" mövzusunda məruzə etdi. Rektor sürətli texnologiya, kompüter və texnikanın inkişafının təkə insan düşüncəsinə, psixologiyasına deyil, elm və təhsilə də təsir etdiyini vurğuladı.

A.Məhərrəmov ölkədə elm və təhsilin inkişafına göstərilən dövlət qayğısından danışdı, təhsil sisteminin beynəlxalq aləmə inteqrasiyası sahəsində həyata keçirilən tədbirlər barədə məlumat verdi. O, ali məktəblərdə innovasiyaların, nanotexnologiyaların tətbiqi, texnoparkların yaradılması üçün irəliləyən təşəbbüslər barədə də danışdı.

Ruminiyadakı Qara dəniz Universitetləri Şəbəkəsinin ümumi katibi, texnika elmlər doktoru, professor Mahmut Eden Azərbaycana təkrar səfərindən məmnunluq ifadə etdi. O, Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun Azərbaycan və Rusiya Prezidentlərinin təşəbbüsü ilə həyata keçirildiyini xatırladı və buna görə

ciibliyini vurğuladı. O, Qobustan Milli Tarix-Bədii Qoruğuna səfərindən təsirləndiyini bildirdi.

Ruminiyalı qonaq bu qoruğun Azərbaycan tarixinin qədimliyini, ilkin insan məskənlərinin məhz planetin bu bölgəsində olduğunu sübut etdiyini bildirdi. M.Eden vurğuladı ki, qaya üzərindəki rəsmlər insanların çətinliklərə qarşı birgə mübarizə apardığını sübut edir. Bugünkü ekoloji fəlakətlərə və bir çox problemlərə qarşı da məhz klassik ənənələrə sadıq qalaraq birlikdə mübarizə aparmaq vacibdir.

İclasın "Müasir texnologiyalar və davamlı inkişaf" adlı üçüncü panelini giriş sözü ilə açan Türkiyənin Bilkent Universitetinin idarə heyətinin rəhbəri Əli Doğramacı humanitar məsələlərin müzakirə olunduğu forumun yüksək səviyyədə təşkilinə görə Prezident İlham Əliyevə dərin təşəkkürünü bildirdi. Müasir dünyada informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının sürətlə inkişaf etdiyini deyən natiq, bunun üçün yüksək peşəkarlığa sahib olan mütəxəssislərin hazırlanmasının əhəmiyyətini vurğuladı. O, müasir texno-

san həyatındakı rolu haqqında ətraflı məlumat verdi.

Direktor xarici ölkələrin informasiya-kommunikasiya texnologiyaları üzrə nüfuzlu universitetləri ilə aparılan bilik və təcrübə mübadiləsindən söhbət açdı.

İKT biliklərinin cəmiyyətə inteqrasiyasının günün tələbi olduğunu vurğulayan alim, Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun innovativ biliklər əldə etməsinə xidmət etdiyini diqqətə çatdırdı.

Türkiyənin Bilkent Universitetinin Nanotexnologiya Araşdırmaları Mərkəzinin professoru Volkan Dəmir Hilmi alternativ enerji sahəsindəki təcrübələrdən və ixtirələrdən danışdı. Bildirdi ki, bu gün geniş işlədilan enerji növlərinin tükənməyən enerji bütün dünyanın alimlərini narahat edən bir məsələdir. Volkan Dəmir Hilmi təmsil etdiyi universitetin bir qrup genc aliminin bu sahədəki araşdırması barədə ətraflı məlumat verdi.

İclas Azərbaycan, Türkiyə, ABŞ və Rusiya alimlərinin mövzu ilə bağlı məruzələri ətrafında maraqlı diskussiyalarla başa çatdı.

Bakıda keçirilən Beynəlxalq Humanitar Forumunun "Dünyanı dəyişən müasir texnologiyalar" mövzusunda Bakı Dövlət Universitetində keçirilən seksiya iclaslarında Nano Araşdırmalar Laboratoriyasının açılışı olub.

Açılış mərasimində rektor, akademik Abel Məhərrəmov, Moskva Dövlət Universitetinin rektoru, akademik Viktor Sadovniç, həmin universitetin kimya fakültəsinin dekanı, akademik Lunin, MDB-nin Nanotexnologiya üzrə İnnovasiya Mərkəzinin direktoru Ruzayev, Ruminiyanın Ovidus Universitetinin professoru Eden Mamut, Bilkent Universitetinin prezidenti, professor Əli Doğramacı, ABŞ-ın Delaver Universitetinin profes-

NANO Araşdırmalar Laboratoriyası açılıb

soru İsmat Shah və başqaları iştirak ediblər.

Mərasimdə iştirak edənlərin diqqətinə çatdırılıb ki, nanomaterialar və nanotexnologiyalar üzrə elmi araşdırmaların hazırda dünyanın elm sahəsində prioritet istiqamət ol-

duğunu nəzərə alaraq, kimya, fizika, biologiya, tətbiqi riyaziyyat və kibernetika fakültələrinin bazasında 2005-ci il tarixində Nano Araşdırmalar Mərkəzi və Nanomaterialların kimyəvi fizikası kafedrası açılıb. Elə o vaxtdan da nanotex-

nologiyalar istiqamətində kadr hazırlığı və tədqiqat işləri aparılır. Son 5 ildə bu istiqamətdə aparılan tədqiqat işlərinin nəticələri 60-dan artıq nüfuzlu jurnalda məqalələr şəklində dərc edilib.

Laboratoriya çox yüksək ayırdetmə qabiliyyətinə malik atom qüvvə və tunel mikroskopu, Furey spektrometri, spektrofotometr, spektrofotometr, böyük ayırdetmə qabiliyyətinə malik müasir optik mikroskop, qamma spektrometri və sair qiymətli cihazlarla təchiz edilib.

Laboratoriyanın müdiri professor Məhəmmədəli Rəhmanovdur.

ki, ümummilli liderimiz var. Xalq o vaxt daha da xoşbəxtdir ki, ümummilli liderin siyasi kursu ölkədə uğurla davam edir. Abel Məhərrəmov Azərbaycanın qonşu ölkələrə nisbətən xeyli çətin iqtisadi və siyasi problemlərlə müstəqilliyə qovuşmasından, Azərbaycanın regionun aparıcı dövlətinə çevrilməsindən, müstəqil və inkişaf edən dövlət kimi dünyanın diqqət mərkəzində olmasından, idman sahəsində, incəsənətdə, o cümlədən "Eurovision" yarışmasında qazınan uğurların Azərbaycan xalqının istedadlı olduğunu dünyaya nümayiş etdirməsindən danışmış, təhsil və elmdə qazınan

Bakı Dövlət Universitetində Azərbaycan Respublikasının Dövlət Müstəqilliyinin 20-ci ildönümü münasibətilə elmi-praktik konfrans keçirilib. Konfransı giriş sözü ilə rektor, akademik Abel Məhərrəmov açıb. Rektor deyib ki, Azərbaycan xalqı əsrlər boyu azadlığa qovuşmaq, müstəqil dövlət qurmaq uğrunda daim mübarizə aparıb, yalnız ötən əsrin sonlarında yenidən bu arzusuna qovuşub. Xalqın qəlbində əsrlər boyu silinməz iz salmış, onu mübarizə ruhunda köklənmiş milli dövlətçilik idealının gerçəkliliyə qovuşması isə, ilk növbədə, milli lider amili ilə şərtlənmişdir. Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev müdrik lider kimi xalqı tarixən can atdığı müstəqillik idealına qovuşdurmuş, mütərəqqi tarixi ənənə əsasında yeni dövlətçilik konsepsiyasını irəli sürmüşdür. Biz xoşbəxt xalq

Müstəqilliyin 20-ci ildönümünü qeyd olunub

uğurlara toxunaraq bütün bu nailiyyətlərdə prezident İlham Əliyevin xidmətlərini xüsusi qeyd edib. Sonra kafedra müdiri, millət vəkil, professor Rəbiyyə Aslanovanın məruzəsi dinlənib. Kafedra müdirləri, akademik Vasim Məmmədliyev və professor İzzət Rüstəmovun da çıxışları maraqla qarşılanıb. Elmi-praktik konfransda vitse-spiker Ziyafət Əsgərov, Yasamal rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı İbrahim Mehdiyev, YAP Yasamal rayon təşkilatının sədri Fikrət İsmayilov da iştirak ediblər.

Tədbir bədii hissə ilə davam edib.

Mətbuat xidməti

"Müstəqillik illəri və ekoloji problemlərin həlli"

Oktabrın 13-də Universitetdə Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin bərpasının 20-ci ildönümü münasibətilə Ekologiya və təbii sərvətlər nazirliyi ilə birlikdə "Müstəqillik illəri və ekoloji problemlərin həlli" mövzusunda dəyirmi masa keçirilib. Dəyirmi masada rektor, akademik Abel Məhərrəmov, Ekologiya və təbii sərvətlər naziri professor Hüseyn Bağirov, nazirliyin əməkdaşları, Ekologiya və torpaqşünaslıq, biologiya, kimya, coğrafiya və geologiya fakültələrinin professor-müəllim heyəti və tələbələri iştirak ediblər. Dəyirmi masanın giriş sözü ilə rektor, akademik Abel Məhərrəmov açaraq Azərbaycanın müstəqilliyinin bərpa edilməsindən ötən 20 il ərzində əldə olunan nailiyyətlərdən, dövlət

müstəqilliyimizin bərpasının ilk illərində qarşılaşdığımız problemlərdən danışaraq azadlığa, müstəqilliyə gedən yolun heç də asan olmadığını qeyd edib. Daha sonra rektor dünyada və Azərbaycanda mövcud olan ekoloji problemlərdən, bu problemlərin həll edilməsi məqsədi ilə müstəqillik illərində dövlət səviyyəsində və universitetdə həyata keçirilən tədbirlərdən danışmış.

Sonra Ekologiya və təbii sərvətlər naziri, professor Hüseyn Bağirov "Müstəqillik illərində ekoloji problemlərin həlli: görülmüş işlər və gələcək addımlar" mövzusunda məruzə ilə çıxış edib. Nazir Azərbaycan müstəqillik qazandıqdan sonra ölkədə davamlı inkişafa əsaslanan ekoloji siyasətin yürüdüldüyü, ölkə rəhbərliyinin həyata keçirdiyi tədbirlər nəticəsində ətraf

mühitin mühafizəsi və təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə edilməsi sahəsində görülmüş işlərdən danışmış.

Nazir Azərbaycanın zəngin təbiətini, təbii sərvətlərini qorumaq və bərpa etmək istiqamətində başlanmış işlərin uğurla davam etdirildiyini, bu istiqamətdə ölkə

Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə yeni-yeni layihələrin həyata keçirildiyini, ekoloji problemlərin həllinə cəmiyyətin, yerli və beynəlxalq təşkilatların da cəlb olunması ilə dövlətin müəyyənləşdirdiyi ekoloji siyasətin reallaşdırıldığını qeyd edib.

Məruzə ətrafında müzakirələr aparılıb, müəllim və tələbələrin çoxsaylı suallarına cavab verilib. Tədbirin sonunda təhsildə fərqlənən və ekoloji biliklərin yayılmasında və təbliğində fəallıq göstərən bir qrup tələbəyə Ekologiya və təbii sərvətlər nazirliyinin Fəxri Fərmanları və pul mükafatları verilib.

Sonra dəyirmi masa iştirakçıları Nano Araşdırma Laboratoriyası ilə tanış olublar. Laboratoriyanın müdiri, professor Məhəmmədli Ramazanov Bakı Dövlət Universitetində Ukrayna Elm və Texnologiya mərkəzinin koordinasiyası və Kanada dövlətinin maliyyə dəstəyi ilə 3998 sayılı qrant layihəsi çərçivəsində "Abşeron yarımadası və Bakı şəhəri ətrafı ərazilərinin radioekoloji tədqiqi" ilə tədqiqat işlərinin aparılması haqqında məlumat verib. Qeyd edib ki, hazırda istər bütün Dünyada, istərsə də Azərbaycan ərazisinin bir hissəsi olan Abşeron yarımadasında texnologiya və təbii proseslərin təsiri nəticəsində radioekoloji durum getdikcə mürəkkəbləşməkdədir. Bu prosesə təsir göstərən həlledici amillərdən biri də ətraf mühitin radioaktiv şüalanma mənbələri ilə çirklənməsidir. Bu baxımdan Abşeron yarımadasının Bakı ətrafı ərazilərində radioekoloji tədqiqatların aparılması olduqca əhəmiyyətli bir məsələdir. BDU-da bu istiqamətdə layihə çərçivəsində Abşeron yarımadası və Bakı şəhəri ətrafı zonalarda radiasiya fonunun qiymətləndirilməsi və onu yaradan mənbələrin aşkarlanması istiqamətində uğurlu tədqiqat işləri aparılır.

"Bakı Universiteti"

Ekologiya və torpaqşünaslıq fakültəsində konfrans

Oktabrın 14-də Ekologiya və torpaqşünaslıq fakültəsində Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin bərpasının 20-ci ildönümü hərəsi edilmiş "Təbii ekologiyanın problemləri" mövzusunda elmi-metodik konfrans keçirilib. Konfransı giriş sözü ilə açan Elm və innovasiyalar üzrə prorektor, professor Aydın Kazımzadə respublikamızın müstəqilliyini əldə etməsindən sonra dövlətin ekoloji problemlərə daha böyük diqqət və qayğı göstərdiyini bildirdi. Ekoloji kimya kafedrasının müdiri, professor Sevinc Hacıyeva isə dünyanın, xüsusilə də Azərbaycanın qarşılaşdığı ekoloji problemlərdən danışmış. Daha sonra Ekologiya və

torpaqşünaslıq fakültəsinin dekani, dosent Nazim Şəmilovun sədrliyi ilə davam edən konfransda coğrafi ekologiya kafedrasının müdiri, professor Şövqət Göyçaylı danışmış. Professor son zamanlarda ekologiyanın Azərbaycanda artıq bir elm kimi formalaşdığını deyib və respublikanın elmi-metodik mərkəzi kimi tanınan BDU-nun Ekologiya və torpaqşünaslıq fakültəsinin gördüyü işlərdən söhbət açıb. Professor Rövşən Xəlilov isə "Radioekoloji problemlər" mövzusunda məruzə edib və problemin Azərbaycandakı miqyası haqqında danışmış. Konfrans öz işini bölmələr üzrə davam etdirib.

Oktabrın 7-də rektor, akademik Abel Məhərrəmov Alman Bundestaqının "Beynəlxalq Parlament Təqaüdü (İPS)" proqramı üçün iştirakçıları seçmək məqsədilə Bakıda səfərdə olan Almaniya parlamentinin üzvü Şteffen-Klaudio Lemmenin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib. Rektor universitet haqqında qonaqlara ətraflı məlumat verib. Almaniya parlamentinin üzvü Şteffen Klaudio Lemme "Beynəlxalq Parlament Təqaüdü (İPS)" proqramı haqqında danışib. Onun sözlərindən məlum olub ki, Azərbaycandan olan 5 nəfər ali məktəb məzunu hər hansı bir Bundestaq deputatının yanında bir neçə ay fəaliyyət göstərəcək və bu da onlara qərar qəbulu proseslərini intensiv şəkildə izləmək imkanı verəcək. Deputat onu da bildirib ki,

Bundestaq üzvləri BDU-da

proqram iştirakçılarının Berlin universitetlərində təhsil almaq şansları da olacaq. Qeyd edək ki, bu proqramda hər il 28 ölkədən 120 nəfər iştirak edir.

Adıçəkilən proqrama dəyər verdiyini söyləyən akademik Abel Məhərrəmov bildirib ki, tələbələr parlamentdə təhsil keçmələri və düşüncələrinin bir müstəviyə gətirilməsi qloballaşan dünyada əsas məsələlərdən biridir. Rektor, Azərbaycandan seçilən tələbələr Almaniya parlamentində təcrübə keçib həmin təcrübəni Azərbaycana gətirəcəklərinə əmin olduğunu vurğulayıb.

Berlin Açıq Universitetinin Prorektoru və Fiziki Coğrafiya kafedrasının professoru xanım Briqitta Schutt təmsil etdiyi universitetdə Xəzər dənizi üzrə tədqiqat mərkəzinin olduğunu və gələcəkdə Bakı Dövlət Universiteti ilə əməkdaşlıq memorandumunun imzalanmasında maraqlı olduqlarını bildirib.

Tomson Reyters BDU-da trening keçirib

Oktabrın 6-da Tomson Reyters (Thomson Reuters) Agentliyi onun tərəfindən hazırlanmış Web Knowledge proqramından istifadə üzrə trening keçirib. Tədbiri Tomson Reyters Agentliyin Mərkəzi və Şərqi Avropa üzrə ölkə meneceri Metin Tunc keçirib. Treningin əvvəlində BDU-nun Elm və innovasiyalar üzrə prorektoru, professor Aydın Kazımzadə çıxış edərək, BDU-nun respublika elmi potensialının hiss olunacaq dərəcədə əhəmiyyətli hissəsini əhatə etdiyini bildirib, Azərbaycan alimlərinin, o cümlədən BDU alimlərinin əsərlərinin dünya şöhrətli Tomson Reyters Agentliyinin siyahısında yer almasını, uğurla çap olunmasını vurğulayıb. Qeyd edək ki, Tomson Reyters Agentliyinin məlumat bazasında 12 min akademik və elmi jurnal, 148 min konfrans və s. haqqında məlumat var. Agentliyin müəyyənləşdirdiyi indeksli jurnallarda BDU alimlərinin əsərlərinin sayı ildən-ilə artır və yüksək göstəricilərə qazanır. Treningdə həmçinin BDU-nun Tədris təşkili və təlim texnologiyaları üzrə prorektoru, professor İradə Əliyeva, Xarici tələbələrlə iş üzrə dekan Gülheyran Rəhimova da iştirak ediblər.

Rektorun birinci kurslarla görüşü davam edir

Oktabrın 6-da rektor, akademik Abel Məhərrəmov Sosial Elmlər və psixologiya, Beynəlxalq münasibətlər və iqtisadiyyat fakültəsinin birinci kurs tələbələri ilə görüş keçirib. Rektor Abel Məhərrəmov birinciləri tələbə adı qazanmaları münasibətilə təbrik edib, onlara universitetin tarixi, inkişaf mərhələləri barədə məlumat verib. Ümummilli lider Heydər Əliyevin məzunu olduğu universitetdə oxumağın böyük şərəf, həm də məsuliyyət olduğunu

söyləyən akademik A.Məhərrəmov bildirib ki, universitet yetkin bir insanın təhsil aldığı müəssisədir və burada yalnız oxuyub, seçdiyin ixtisasın peşəkari olmağa çalışmaq lazımdır. Rektor bu günlərdə BDU-nun dünyanın 700 ən yaxşı universiteti siyahısına daxil olduğunu deyib. Eyni zamanda, tələbələri ingilis dilini öyrənməyə, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarına mükəmməl şəkildə yiyələnməyə çağırıb.

13-14 oktyabr DAĞISTAN MUXTAR RESPUBLİKASININ PAYTAXTI MAHAÇQALA ŞƏHƏRİNDƏ AVRASIYA UNIVERSİTETLƏRİ HƏMKARLAR İTTİFAQLARI ASSOSİASIYASININ 24-CÜ QURULTAYI KEÇİRİLİB.

Qurultay assosiasiyasının prezidenti, Moskva Dövlət Universitetinin Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin sədri, professor İqor Kotlobovski açib. Qurultayın işində Dağıstan Dövlət Universitetinin (DDU) rektoru Murtuzəli Rabadanov, Dağıstan hökumətinin sədri Məhəmməd Abdullayev, Dağıstan Həmkarlar İttifaqları Komitəsinin sədri Abdulla Məhəmmədov və digər rəsmi qonaqlar iştirak ediblər.

Qurultayda müzakirə olunan əsas məsələ elm və təhsilin millətlərarası münasibətlərin və terrorizmin həllində rolu ilə bağlı olub.

Qurultayın işində Azərbaycan tərəfindən yalnız Bakı Dövlət Universitetinin Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin sədri, dosent Fikrət Şiriyev iştirak edib. Avrasiya Universitetlərinin Həmkarlar İttifaqı Assosiasiyasının İdarə Heyətinin üzvü F.Şiriyev plenar iclasın əvvəlində "Avrasiya məkanında etnik qruplar, xalqlar və dinlərarası münasibətlərin aradan qaldırılmasında cəmiyyətin maarifləndirilmə prosesinin moderatoru olan ziyalıların rolu" məruzəsi ilə çıxış edib. Qurultay iştirakçıları tərəfindən böyük maraqla dinlənən məruzəyə sonrakı çıxışlarda bir neçə dəfə istinad olunub.

Səfər çərçivəsində Fikrət Şiriyev Dağıstan Dövlət Universitetinin 80 illiyi münasibətilə Mahaçqalanın Rus Dram Teatrında keçirilən təntənəli tədbirdə iştirak edib. Tədbirə Dağıstan Respublikasının prezidenti Məhəmmədsalam Məhəmmədov və digər dövlət rəsmiləri də qatılıb.

Tədbiri giriş sözü ilə açan DDU-nun rektoru qonaqları və universitetin professor-müəllim heyətini salamladıqdan sonra Prezident çıxış edib. O, öz təbrik nitqində universitetin Dağıstan xalqlarının həyatında oynadığı mühüm və çox əhəmiyyətli rol haqqında geniş danışdı.

Bir qrup əməkdaşa yüksək fəxri dövlət mükafatları təqdim edildikdən sonra təbrik üçün qonşu dövlətlərdən dəvət olunan qonaqlara söz verilib.

BDU-nun rektoru, akademik Abel Məhərrəmov adından təbrik nitqi ilə çıxış edən HİK sədri, dosent Fikrət Şiriyev universitetlərin cəmiyyət həyatında oynadığı roldan, DDU ilə BDU arasında əlaqələrin möhkəmlənməsindən və xalqlar arasında münasibətlərin daha da yaxşılaşmasında dövlət başçılarının əvəzsiz xidmətlərindən danışdı. F.Şiriyev qeyd edib ki, Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin BDU haqqında dediyi xoş sözləri müəyyən mənada DDU-ya da aid etmək olar: "Dağıstan Dövlət Universiteti Dağıstan xalqlarının milli sərəvəridir. Bu sərəvətə hələ uzun onilliklər xalqa şərəflə xidmət etməyi arzulayıram".

Almaniyalı qonaqlarla görüş keçirilib

Tarix fakültəsində Almaniyanın Vilhelm və Aleksandr adına Humdold Universitetinin eyni fakültəsindən gələn tələbələrlə görüş keçirilib. Azərbaycanın yeni və müasir tarixi kafedrasının müdiri Azad Rzayev qonaqlara universitet haqqında məlumat verib. Bildirib ki, Bakı Dövlət Universiteti beynəlxalq əlaqələrə böyük önəm verir və beynəlxalq arenada nüfuzunu artırmaq üçün belə görüşlərin tez-tez keçirilməsinin tərəfdarıdır. Kafedra müdiri rəhbərlik etdiyi kafedranın daha da təkmilləşməsindən danışdı. Kafedranın bir hissəsinin də Berlində yerləşdiyini deyən Azad Rzayev "biz bir kafedranın iki üzvüyük", - deyər fikirlərini bitirib.

Almaniya nümayəndə heyətinin rəhbəri, Berlində yerləşən Humdold Universitetinin Azərbaycan tarixi kafedrasının müdiri, professor, doktor Auch Eva-Maria görüşdən məmnun olduğunu, Bakı Dövlət Universiteti kimi ali təhsil ocağı ilə əməkdaşlığa önəm verdiklərini qeyd edib. Sonra qonaqlar fakültə ilə yaxından tanış olublar. Qarşılıqlı maraqlı görüşdə Gənclər və İdman Nazirliyinin Elm və təhsil şöbəsinin müdiri Vüqar Əhmədov, aparıcı məsləhətçisi Fuad Ələkbərov da iştirak ediblər.

Qonaqlar universitetdən xoş təəssüratlarla ayrılıblar.

BİRİNCİ KOREYA DİLİ MÜSABİQƏSİ KEÇİRİLİB

Oktabrın 7-də universitetin və Azərbaycan Dillər Universitetinin tələbələrini iştirak etdiyi Birinci koreya dili müsabiqəsi keçirilib. Çıxış edən Koreya Respublikasının ölkəmizdəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Li Ci Ha Azərbaycanda koreya dilinə marağın artdığını, bu dilin ölkənin bir sıra universitetlərində tədris olunduğunu bildirdi. Hazırda Koreya ali təhsil müəssisələrində 70-ə qədər Azərbaycan vətəndaşının təhsil aldığı deyən səfir ölkəsinin Azərbaycandan olan tələbələrin sayının çoxalmasında maraqlı olduğunu bildirdi. Müsabiqə iki nominasiya üzrə keçirilib: yazı və danışiq.

Tədbirdə BDU-nun Beynəlxalq əlaqələr

üzrə prorektoru, dosent Şəlalə Məmmədova iştirak edib.

"ELSEVIER" məlumat bazası

Oktyabrın 20-də "Elektron Resursların İşlənməsi" mövzusunda "Elsevier" məlumat bazasının təqdimatı və bu bazadan istifadə qaydalarına nəsr olunmuş trening-seminar keçirilib. Seminarda BDU-nun professor-müəllim heyəti, elmi işçilər və digər ali məktəblərin nümayəndələri iştirak edib. Seminarda Sherif El Shamy- Africa, Orta Şərq, Türkiyə və Mərkəzi Asiya üzrə Elsevier-in satış meneceri, Olivier Diesnis - Elsevier-in elektron kitabları üzrə satış meneceri və Ayhan Akanay Saracoglu- Elsevier-in Türkiyə və Mərkəzi Asiya üzrə meneceri məruzələrlə çıxış ediblər.

Dünyada bayramı olmayan xalq yoxdur. Böyüklüyündən və kiçikliyindən asılı olmayaraq, hər bir xalqın mərasim folklorunun bəzəyi bayramlarıdır. Onlar dünya xalqlarını bir-birinə yaxınlaşdırən və qovuşdurən mədəni dəyərlər məcmusudur. Bayramlar xalqların ən yüksək mənəvi-əxlaqi dəyərlərini, etik-estetik görüşlərini, bəşəri duyğularını və humanist baxışlarını özündə əks etdirməklə müxtəlif adətlər, ənənələr, rituallar və nəğmələrlə zəngin olub, qüdrətli nüfuzedicilik, tərbiyəviçilik, mənəvi saflığa və kamilliyə səfərbəredicilik gücünə malikdir. Ən qədimdən dünyanın bayramsevər xalqlarından biri kimi tanınan azərbaycanlılar öz tarixi töreniş və yüksəlmiş mərhələlərində müxtəlif mövzulu və məzmunlu bayramlar yaratmış, uzun yüzilliklər ərzində onları məişətlərində qoruyub saxlamış və bir çoxunu yeni-yeni dəyərlərə cillayaraq yetkinləşdirmiş, müəyyən qismini isə yeniləri ilə əvəzləyərək yaddaşlara həkk edə bilmişdir. Bunların sırası geniş olduğu kimi, çeşidi də müxtəlif və rəngarəngdir.

Uzun yüzilliklərdən bəri Azərbaycan xalqının yaddaşında yaşadıb saxladığı, hər il özünün müqəddəs Həcc ziyarəti, İbrətəməz mərasimləri və ritualları ilə təntənəli şəkildə keçirdiyi belə böyük bayramlardan biri də Qurban bayramıdır. Tədqiqatçılar onu ölkəmizdə çox uzaq çağlardan keçirilən dini bayramlar silsiləsinə daxil edirlər.

Tarixən xalqımızın Allah etiqadı və sevgisi ilə bağlı görüşlərə əlaqələndirilən bayramlarından biri kimi tanınan bu bayramın üzərinə sovetlər dönməsində qoyulan yasaq və qadağalar onun unudulub yaddan çıxarılmasına yönəlsə də, xalq onu el arasında ən əziz bayramlarından biri kimi qoruyub saxlayaraq günümüzə qədər yaşada bilmişdir.

Müstəqilliyimizin bərpasından sonra ulu öndər Heydər Əliyevin 1993-cü il tarixli sərəncamı ilə bir sıra başqa xalq bayramları kimi, onun üzərindən də bütün yasaq və qadağalar götürülmüş, bu bayram da ölkəmizdə ümumxalq bayramlarından biri kimi dövlət səviyəsində qeyd edilməyə başlamışdır.

Qurban bayramı inancları bütövlükdə böyük Allahın adı ilə bağlı yaranan, ona tapınma və sığınma etiqad silsiləsinin insan övladına bəxş etdiyi xoşbəxtlik təntənəsinin ifadəsi kimi İbrətəməz həqiqətlərə söykənir, Əzri doğruluğa, sədaqətə, əhdə, vəfaya, ədalətə və rəhmə səsləyir. Onun çoxsaylı dəyərləri içərisində insan övladının qurban kəsilməsinin yasaqlanması qüdrətin yüksək, uca və ali dəyərlərinin yenilməz zirvəsi kimi çox-çox uzaq zamanlardan bərq vuraraq bəşərin yolunu nurlandırmışdır.

Mələmdür ki, müəyyən tarixi zaman və məkan daxilində baş verən İsmayıl həqiqəti Böyük yaradanın qüdrətinə ilk inam gətirənlərdən biri olan İbrahim (Avraam) peyğəmbər əleyhisəlamın (ruhu şad olsun) həyatından götürülmüş tərcümeyi-hal faktıdır. Peyğəmbər özünün ahlı yaşına gəlib çatmışdı, ancaq oğul övladı həsrəti qəlbini yandırır-yaxmaqda idi. Bu barədə dünya xalqları içərisində çoxsaylı rəvayət və əfsanələr ya-

yılmışdır. Xalqımız tərəfindən yaranmış və vaxtilə tərəfimizdən Naxçıvan ərazisindən yazıya alınmış əfsanədə deyilir: "Bir gün İbrahim peyğəmbər Sübh namazına dəstəməz alıb namazını qıldandan sonra üzünü Rəbbin dərghasına tutaraq dedi:

- Ya Rəbbim, üzümü ucalardan uca dərghasına tutaraq ulu diləyimi cənabımıza ərz edirəm ki, bu ahlı yaşımda mənim qəmli halıma, ürəyimdə illərlə gəzdirdiyim, bir kimsəyə bəyan edə bilmədiyim dərdimə, bir də vəfalı Saramın gecə-gündüz axıtdığı qanlı göz yaşlarına rəhm edib bizə bir oğul övladı payı verərsən, əhd edirəm ki, bu övladım 14 yaşına çatanda onu dərghasına götürüb öz əlimlə sənin yolunda qurban kəsəcəyəm.

Bu əhvalatdan 9 ay, 9 gün, 9 saat keçəndən sonra İbrahim peyğəmbər əleyhisəlamın ərimiş Saradan gözəl-göyçək bir oğul övladı dünyaya gəldi. Sara onun adını İsmayıl qoydu.

İllər gəlib keçdi, İsmayıl 14 yaşına çatdı. İbrahim peyğəmbər əhdini unudu. Həzrət Cəbrayıl İsmayıla

İnsanlara humanist dəyərlər aşılardan bayram

göylərdən vəhy gətirdi, bu barədə peyğəmbərə danışdı və onu vədini yerinə yetirməyə çağırdı.

Peyğəmbər əhdini unuduğuna görə bir neçə gün özünü döyüb ağladı. Güman etdi ki, İsmayılın bağışlanması barədə ona vəhy gələcək, gəlməyində xatırladı ki, əhdi pozmağı, vədə xilaf çıxmağı Rəbbi ən böyük günah hesab etmişdir. Özüne toxtaq verib günahını yumağa hazırlaşdı. Peyğəmbər ilk əvvəl İsmayıl üçün ulu toy çığırdı, qırmızı libas geydirib oğlunu taxtda əyləşdirdi. Bütün oba İsmayılın ulu toyuna təşrif gətirdi. Hamı onun taxta çıxmasını alqışladı. Sonra peyğəmbər İsmayıla bir neçə dəst ağ və qırmızı libas alıb Mina dağına yola düşdü. "Yol xarabalıqdır," - deyə altından-üstündən yaraqlandı, özünə qılınc-qalxan götürdü. İsmayıl atının tərkinə alıb vədini yerinə yetirməyə yollandı. Sara soruşdu:

- İsmayılı hara aparırsan?
Peyğəmbər dedi:
- Minaya "İbadət"ə gedirik.
Sara haray-həşir qopardı:
- Ya İbrahim, bəs bu yaraq-yasaq nədir vurmusan belinə?

Peyğəmbər cavab verdi:
- Minanın yolu bədəvi quldurlarla doludur. Yaraqlar özümüzü qorumaq üçündür.

İbrahim peyğəmbər Mina dağına yətən kimi axtarıb bir palıd ağacı tapdı. Onun yoğun bir budağını kəsib kötlüklədi. Sonra onu hamarladı. İsmayıla təzə ağ libaslarından birini geyindirirdi.

Peyğəmbər dili dolaşa-dolaşa, əli əsə-əsə İsmayılın gözünü bağladı. Onu oxşayıb ağladı, sonra ehmalca uşağın başını kütüyün üstündə rahatladı. Ancaq qılıncı uşağın boynuna vurmağa əli qalxmadı. Birdən İsmayılın gur səsinə eşitdi:

- Tələs, ata! Allah qarşısında əhdini yerinə yetirməyə ləngimə!

Peyğəmbər özündə güc tapıb qılıncını çəkdi ki, əhdini yerinə yetirsin. Ancaq əli əsdi, qılınc əlindən yere düşdü. İkinci dəfə qılıncı çəkəndə də qılınc əlində saxlaya bilmədi, qılınc ovcunda fırlanıb taxtaya çevrildi. Qaibənədən Həzrət Cəbrayılın səsi eşidildi:

- Ya Peyğəmbər, İsmayılın gözünü açıb ayağa qaldır, ağ libasını çıxar, qırmızısını geyindir. Allah-taalanın göndərdiyi qara qoçu qurban kəs, Rəbbim insan qurbanlığını yasaqladı. O kəsdinin qurbanın etindən özün yemə, yeddi naümidin qapısına qurban payı göndər, qalınanı da bədəvilər arasında bərabər bölüşdür.

Bununla da o gündən etibarən insanın qurban kəsilməsinə son qoyuldu. Bayramın bir çox adət-ənənə və mərasimləri onun başlıca simvolu olan qurban kəsilmə çevrəsində cəmləşdi.

İbrahim peyğəmbər səlavətullahın Allaha etiqadı və əhdinə sədaqəti təkcə İsmayılı iti qılıncın tiyəsindən xilas etmədi, yer üzünün əşrəfi olan insan qurbanlığını aradan qaldırdı, bəşər övladına yeni münasibət forma-

laşdırdı. İsmayıl isə Allahın evi olan Kəbənin baş mühafizi oldu. Müqəddəs və gözəl Kəbəni dünya müsəlmanlarının ulu səcdəgahına çevirdi".

Qədim təqvim görüşlərinə əsasən hər il yerini dəyişib başqa aya düşən Qurban bayramının silsilə ayın və mərasimləri yarandı. Onlar bu gün xalqlar içərisində Allaha inamın ifadəsi kimi davam etməkdə, yeni-yeni ənənələr, görüş və etiqadlarla zənginləşməkdədir.

Hər il bayram ərəfəsində yüz minlərlə mömin insanlar, həmvətənlərimizin bir çoxu Kəbəyə Həcc ziyarətinə gedib müqəddəs ocaqda qurbanlarını kəsir, şərin rəmzi hesab etdikləri Şeytana daş atır, başqa böyük bir qismi isə öz yurtda, ocağında xalqımızın işıqlı sabahı üçün etdiyi dualarla Qurban bayramı mərasimlərini davam etdirirlər.

Bütövlükdə isə insanlar arasında rəhmə, dostluğa, qarşılıqlı anlaşmaya, insan şəxsiyyətinə ehtirama, bəşər övladına, ilahi vergiyə çağırışlarla dolu olan bayram idealları hər cür ayrıseçkiliklərə, ədalətsizliklərə, qanlı müharibələrə və terrorlara qarşı olub sağlam düşüncəyə, rəhmə və xeyirə söykənən, insanlara humanist dəyərlər aşılardan bayramlardan biridir.

Üzümzə gələn Qurban bayramı münasibətilə bütün həmvətənlərimizi, sabahkı xoşbəxt həyatımızın böyük qurucuları olacaq gənclərimizi, çoxsaylı və doğma universitet kollektivinin bütün üzvlərini təbrik edirəm.

Bayram ayında verdiyiniz nəzir-niyazları və kəsdiyiniz İsmayıl qurbanlıqlarını Allah qəbul eylesin!

Azad NƏBİYEV,
professor,
kafedra müdiri

TƏLƏBƏLİK İLLƏRİ

Ziyalıların yolu ali məktəbdən keçir. Tələbəlik dövrü gəncliyin, ümumən insan ömrünün heç zaman solmayan şən illəri, ayları, günləri olur, xeyaldə dərin izlər buraxır, heç vaxt yaddan çıxmır. Tələbəliyin çətin anları da olur. Ancaq bu anlar çoxğun tələbə həyatında görünməz olur. Hər bir tələbə şirin arzularla yaşayır, hətta bəzən fantastik düşüncələr dünyasına dalır (Can evinə sığışmayan arzular Bir dünyada neçə dünya arzuları! - S.V.). Həyatın isə dönümləri başqadır, hər şeyi rəndələyir, istədiyini edir (Sırrını verməyir sirdəşə dünya! - S.V.).

Biz istəyirik ki, bu gün universitet auditoriyalarında əyləşib müəllimləri dinləyən, üzleri gülən, təmiz istəklərlə yaşayan, dünya boyda arzuları olan gənclər həyatda özlərinə layiq yer tutsunlar, xoşbəxt olsunlar. Gəncliyin, xüsusən tələbə gəncliyin ürəyi dolu olur, onların arasında şəir də, nəsr əsərləri də yazanlar olur. Gənclik cəmiyyətin gələcəyi hesab olunur. Sabahın şəiri, sənəti də, var-dövləti də onların əlindədir.

Dünyanın iki qapısı var. Birinci qapı işıqlı dünyaya açılan qapıdır, gəncliyin qapısıdır, gəncliyin özünə açılan qapıdır. Gənclik bu qapıdan girir, qarşısında üfüqlərə uzanan yollar götürür, inamla bu yollarda addımlayır. Bu yollar ümumən insanlığa aiddir. Bu yollar ömür yollarıdır. Hərəni bir tərəfə aparır. Uzun-gödəkliyindən asılı olmayaraq, hardasa sona yetir. Bu yolların yolçuları bir anlığa dönüb geri baxır, ömür yollarına nəzər salır, keçdiyi həyat tarixçəsinə vərəqləyir, tələbəlik illərini, tələbə yoldaşlarını yada salır. Əlini uzadır, çatdırır, haraylayır, səsi çatdırır. O dərdsiz-ələmsiz günlər artıq xəyal olubdur. Ürək rıqqətə gəlir, gözlər dolur. Heç nə edə bilmirsen.

Bu yol - ömrün zirvə yolu çox uzundur, həm də hamar deyil, daşlı-kəsəklidir, çətinidir. Sonu eyni olsa da, gedişləri eyni deyil. Biz, yaşlı müəllimlər başqa bir qapının astanasında dayanmışıq. Bu qapı sonu görünməyən, bəlkə də, sonu olmayan qaranlıq bir dünyaya açılır. Burada sənin üçün heç nə, heç şey yoxdur. Sən özün də yoxsan. Əgər xoş bir xatirə qoyub getmişsən, o dünyada yox, bu dünyada - işıqlı dünyada xatırlanacaqsan, tələbələr qəlbində yaşayacaqsan.

Bu bədbin notlar həyatın sərt həqiqətindən gəlsə də, həyatın gözəllikləri daha çoxdur. Allahın xəliq etdikləri arasında ən şərəfli olan insan canlı aləmin, ümumən xilqətin ən dözümlüsü olmaqla ömür yollarında inamla irəliləyir, yaradır və yaşadır.

Yusif SEYİDOV,
filologiya elmləri doktoru,
kafedra müdiri

Tələbələrə örnək olmaq, kitab oxumağa marağı daha da artırmaq məqsədilə qəzetimizin hər sayında fakültə rəhbərləri ilə kitab müsahibimiz isə təbtbiqi-riyaziyyat və kibernetika fakültəsinin dekanı, professor Məhəmməd Mehdiyevdir

Məhəm-
məd Fərman oğlu Mehdiyev 1941-ci il oktyabrın 2-də Laçın rayonunda anadan olub. 1961-ci ildə orta məktəbi, 1966-cı ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki BDU-nun) mexanika-riyaziyyat fakültəsini bitirib. 1975-ci ildə namizədlik, 1989-cu ildə doktorluq dissertasiyasını müdafiə edib. 1991-2002-ci illərdə BDU-nun Təbtbiqi riyaziyyat kafedrasında professor vəzifəsində çalışıb. 18 elmlər namizədi, 2 elmlər doktoru onun rəhbərliyi altında müdafiə edib. 90 elmi əsər, 2 monoqrafiya və 1 dərsləyin müəllifidir. 2001-ci ildən AMEA-nın mexanika ixtisası üzrə müxbir üzvü seçilib. 2008-ci ildən təbtbiqi-riyaziyyat və kibernetika fakültəsinin dekanıdır.

- Axırıncı dəfə nə vaxt kitab oxumusunuz?
- Hər gün mütləq kitab mütaliəsinə zaman ayırıram. Sonuncu dəfə C.Nehrinin "Ümumdünya tarixinə baxış" adlı ikicildliyini oxumuşam.
- Kitab seçiminizə nə təsir edir?
- Adətən, öz şəxsi maraqlarım kitab seçimimə təsir edir.
- Günün hansı saatlarında kitab

- oxuyursunuz?
- İşimlə əlaqədar olaraq, adətən, axşamlar oxuyuram. Amma istirahət günləri fərq etmir.
- Gündə neçə səhifə oxuya bilərsiniz?
- Düzünü desəm, saymamışam.
- Eyni zamanda bir neçə kitabı oxumaq vərdişiniz varmı?
- Yorulanda həm də ixtis-

- var?
- Evdə çoxlu kitablarım var. Amma ixtisasa aid olan kitabların böyük hissəsinin fakültənin kitabxanasına vermişəm.
- Belə bir fikir var ki, insanın yaşı artdıqca səndəli kitablara daha çox meyil edir. Bu fikrə münasibətiniz necədir?
- Təbii baxıram.
- Oxuduğunuz son kitablar hansılar olub?

- Sizə tanış olmayan bir kitabı əlinizə götürəndə nəyə diqqət edirsiniz?
- O kitabın mənim maraq dairəmə uyğun olub-olmamasına baxıram.
- Kitabın üz qabığı Sizə nə deyir?
- Heç nə.
- Heç kitab oğurlamısınız?
- Yox. Amma tələbəlik illərdə kitabı kitabxanaya vaxtında qaytarmadığım vaxtlar olub.

- ladığım şeirləri oxuyanda bir dəfəyə yaddaşıma həkk olunur.
- Oxuduğunuz ilk kitabı xatırlayırsınız?
- Yox, unutmuşam.
- Kiməsə kitab bağışlamısınız?
- Bəli, bağışlamışam.
- Ən sevdiyiniz film kitab olsaydı, onu oxuyardınız?
- Məmnuniyyətlə oxuyardım. Bu, maraqlı olar.
- Qarabağ problemi ilə bağlı bir kitab oxumusunuz?
- Əlbəttə, kifayət qədər oxumuşam.
- Sityaış etdiyiniz dindən başqa dinləri araşdırmısınız?
- Mütəxəssis kimi yox, amma həvəskar kimi diqqətimi cəlb edən dinləri araşdırmışam.
- Elektron kitab oxumusunuzmu?
- Xeyr.
- Heç zaman kitab yazmayan, amma kitab yazmasını istədiyiniz bir insan varmı?
- Yoxdur.
- Avtobusda çantasından kitab çıxarıb oxumağa başlayan bir adam görəndə nə düşünürsünüz?
- Normal baxıram. Amma özüm belə mütaliəni xoşlamıram.
- Yandırdığınız kitab olubmu?
- Kitabı da heç yandırmıram. Heç vaxt!
- Birnəfəsə oxuyub bitirdiyiniz kitab varmı?
- Gəncliyimdə bədii kitablar olub ki, maraqlı gəldiyi üçün bitirənə qədər əlimdən yere qoymamışam.
- İnsanın həyatını dəyişdirə biləcək bir kitab tanıyırsınız?
- Mənim fikrimcə, kitab insanın həyatında bəzi dəyişikliklər edə bilər, amma onu bütövlükdə dəyişə bilməz.

"Xoşladığım şeirləri oxuyanda bir dəfəyə yaddaşıma həkk olunur"

- sıma aid olmayan kitabları oxuyuram.
- Təkrar oxuduğunuz kitablar varmı?
- Var. Viktor Hüqonun "Səfillər" romanını 2 dəfə oxumuşam. İlk dəfə orta məktəbdə oxuyanda, bir dəfə də 2-3 il bundan əvvəl.
- Evinizdə təxminən neçə kitab

- A.Hitlerin "Mənim mübarizəm", B.Obamanın özü tərəfindən qələmə alınan tərcümeyi-halı.
- "İstəyirəm bu kitabı hamı oxusun," - deyə biləcəyiniz bir kitab varmı?
- A.Abuşun "Bir millətin saxta yolu" kitabını hər kəsin oxumasını istərdim.

- Kitabxananızda sevmədiyiniz yazarların kitabı varmı?
- Yoxdur. Sevmədiyim yazarların kitabını niyə alım ki?
- Həyatınızın bir kitab olmasını, ya da bir kitabda yaşamaq istərdiniz?
- Ümumiyyətlə, insan həyatı bir kitabdır. Öz həyatımı yazmaq istəməzdim. Amma menden sonra kiminsə yazmasına da etiraz etməzəm.
- Məktəbdən, universitetdən dərslər kitablarınız dururmu?
- Universitetdə təhsil alarkən oxuduğum dərslər kitablarımdan var.
- Birinci sifə gedəndə oxumağı çox sevirdiniz, yoxsa yazmağı?
- Hər ikisini...
- Kitab oxuyanda qaldığınız yerləri işarələmək üçün nə edirsiniz?
- Kitabın arasına kağız parçası qoyuram.
- Əzbərinizdə neçə şeir var?
- Səməd Vurğunun "Vaqif" dramından bütöv bir səhnəni əzbər bilirəm. Heç vaxt şeir əzbərləməyə çalışmamışam. Ancaq məni maraqlandıran, xoş-

"EkoSfera" Sosial-Ekoloji Mərkəzi, Bakı Dövlət Universitetinin ekolojiya və torpaqşünaslıq fakültəsinin Bioekoloji kafedrası və Azərbaycan Respublikası Ekolojiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi ilə birgə 8-9 oktyabr 2011-ci il tarixində gənclər üçün "XXI əsrdə milli parklar: davamlı inkişafa və Azərbaycanın bioloji və etno-mədəni müxtəlifliyinin mühafizəsinə global dəyişikliklər kontekstində töhfə" mövzusunda elmi-praktik seminar keçirib. Tədbir 6 oktyabrda qeyd olunan Ümumdünya Yaşayış Məskənlərinin Qorunması Günü münasibətilə təşkil olunub.

Ümumdünya Yaşayış Məskənlərinin Qorunması Günü 1979-cu ildə Berndə vəhşi fauna və floranın və təbii yaşayış məskənlərinin qorunması Konvensiyası çərçivəsində təsdiq olunub. Bu sənəd Azərbaycan Respublikası tərəfindən 28 noyabr 1999-cu il tarixində ratifikasiya edilib. Bu günün ümumdünya səviyyəsində qeyd olunmasında əsas məqsəd bəşəriyyətin diqqətini Yer kürəsi sakinlərinin yaşayış məskənləri mühitinin qorunması probleminə cəlb etməkdir.

Yaşayış məskənlərinin qorunmasının bir forması da xüsusi mühafizə olunan təbii ərazilər (XMOTƏ) şəbəkəsinin yaradılmasıdır. Hazırda ölkə ərazisinin 10,1%-i XMOTƏ-yə daxildir: bu çərçivədə 11 qoruq, 8 milli park və 24 yaşaqlıq fəaliyyət göstərir.

İki günlük seminarla iştirak etmək üçün BDU-nun ekolojiya və torpaqşünaslıq fakültəsinin tələbə və magistrantları və gənclərin ekoloji təşkilatlarının fealları dəvət olunmuşdular.

Seminarın birinci günü Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü və dəstəyi ilə "Qala" Dövlət Tarix-Etnoqrafiya Qoruğunun ərazisində yaradılmış Etno-Ekoloji Gənclər Mərkəzində keçirilib. Tələbələr və könüllülərin milli parklarda elmi-tədqiqat fəaliyyətinə xüsusi diqqət yetirilib.

BDU-nun Bioekolojiya kafedrasının müdiri, biologiya elmləri namizədi, professor Nərminə Sadıqova çıxış edərək yeni ekolojiya və torpaqşünaslıq fakültəsinin fəaliyyətini təqdim edib.

Seminar giriş sözü ilə Sosial-Ekoloji Mərkəzin rəhbəri, Bioekolojiya kafedrasının dosenti Firuzə Sultanzadə açdı. O, öz çıxışında xüsusi olaraq qeyd edib ki, "ətraf mühitə insan təsirinin çoxalmasının intensivliyi ilə bağlı olan müasir proseslər və onun transformasiyası müxtəlifliyinin artması təbiətin və bütün canlıların yaşayış arealının mühafizəsi problemini ən aktual problemlərdən biri kimi qabardır. İnsanlar tərəfindən biosferin transformasiyası prosesi qaçılmaz olduğundan ayrı-ayrı landşaftların və global təbii ərazilərin dəyişməsi planetin ekoloji və estetik görünüşünün xeyli dərəcədə dəyişməsinə gətirib çıxarır.

Bu baxımdan əhalini maarifləndirmək lazımdır ki, ekologiyanın gələcəyini və davamlı təsərrüfatçılığın perspektivlərini bugünkü qısamüddətli mənfəətlərinə qurban verməsinlər. Aydındır ki, bu, ekoloji təhsilin ümumi

şad Əsgərovun, Turizm İnstitutunun məsləhətçisi Gily Altmanın ekspert hesabatlari və təqdimatları ilə tanış olublar.

Günün ikinci yarısında tələbələr və "EkoSfera" Sosial-Ekoloji Mərkəzinin müxtəssislərinin hesabatlari dinlənilib. Sonra isə tələbələr və ekspertlərdən ibarət işçi qruplar fəaliyyətə başlayıb.

Debat zamanı gənclərin işçi qrupları qorunan ərazilərdə bioloji müxtəlifliyin, təbii, tarixi və mədəni komplekslərin mühafizəsinə yönəlmiş elmi-tədqiqat fəaliyyətinin aparılmasına xüsusi diqqət yetiriblər. Qeyd edilib ki, tələbələr və gənc mütəxəssislərin tədqiqat işləri XMOTƏ ilə uzunmüddətli kompleks elmi araşdırmalar əsasında aparılmalıdır. Buraya geoloji-coğrafi, resurs-bioloji, tarixi-mədəni, sosial-iqtisadi, ekoloji-rekreasiiv, informativ - metodiki tədqiqat növləri daxil edilmə-

gedən müzakirələrini davam etdirib.

Oktyabrın 9-da isə seminar iştirakçıları Şirvan Milli Parkı təmsalında XMOTƏ-lərin işi ilə praktiki olaraq tanış olublar. Onlar ekoloji marşrutlardan biri ilə hərəkət edərək Firuzə Sultanzadə onları bu milli parkın ərazisində təbiətin şərh proqramı ilə tanış edib. Təbiət şərhinin əsaslarının başa düşülməsi və ziyarətçilər üçün biomüxtəlifliyin qorunmasının maraqlı izah metodu "EkoSfera" Sosial-Ekoloji Mərkəzinin ekspertləri ilə birgə öyrənilib. Bu, ətraf mühitin mühafizəsində Azərbaycan üçün yeni istiqamət və davamlı inkişafın idarəetməsi üçün vasitələrdən biridir. Təbiət şərhinin müasir anlayışı mədəni, tarixi, təbii və rekreasiya resursları ilə əlaqəsini açıqlayan bir prosesdir.

Sonda gənc seminar iştirakçıları Azərbaycanın xüsusi qorunan təbiət ərazilərinin fəaliyyətinin dəstəklənmə-

Azərbaycanın milli parkları XXI əsrdə

problemidir və onun həllinə xüsusi qorunan təbii ərazilər əhəmiyyətli töhfəsini verməlidir.

Təbiətin davamlı transformasiyası, ilk növbədə, milli parklar və qoruqlar kimi ekosistemlərin qorunması və istifadəsi formaları ilə bağlı olmalıdır. Milli parklar qarşısında qoyulmuş məqsəd və vəzifələr planetimizdə elmi, ekoloji, iqtisadi və sosial problemləri əks etdirir. Onların məhz bu xüsusiyyəti tamamilə yeni bir formada - insan həyat və fəaliyyətinin aktual tələflərinin inteqrasiyasını təcəssüm edir. Qoruqlar və milli parklar Azərbaycanın ekoloji karkasının əsası olaraq qaldığından onların elmi potensialını inkişaf etdirmək, o cümlədən tədqiqat və maarifçilik fəaliyyətini davam etdirmək lazımdır. Bu məsələdə ali təhsil müəssisələrinin gənc mütəxəssisləri və tələbələri, ekoloji təşkilatlar fəal kömək edə bilərlər".

Günün birinci yarısında ekolojiya fealları Ekolojiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşı Nigar Abdurəhmanovanın, "Cənubi Qafqazda bioloji müxtəlifliyin davamlı idarə edilməsi" GİZ proqramının rəhbəri Kristian Gonnerin, WWF Bakı ofisinin direktoru El-

lidir.

Ekoloji maarifçilikdə, təbiətin və yaşayış məskənlərinin qorunmasının təbliğində fəallıq nümayiş etdirən gənclərin köməyi də müzakirə edilib. Gənclərin etno-ekoturizm inkişafı məsələsi xüsusi maraq kəsb edib. Bununla da müvafiq işçi qrup sentyabr ayının sonunda - Ümumdünya Turizm Günündə keçirilən "Gənclərin mövqeyi: Azərbaycan ekoloji və mədəni turizmin inkişafı. Ot üstündə disput" da

sine və onların təbliğinə aid yekun sənəd qəbul ediblər.

Seminarın devizi BDU-nun ekolojiya və torpaqşünaslıq fakültəsinin I kurs tələbələrindən birinin bu sözləri olub: **"Biz Azərbaycan gənclərini güclənən ictimai ekoloji hərəkəti fəal dəstəkləməyə çağırırıq! Yalnız birlikdə, hər birimizin fəal fəaliyyəti ilə biz gələcək nəsilləri sağlam ətraf mühit və təbii nemətlərlə təmin edə bilərik!"**

Həmişə olduğu kimi təbriklərimiz var...

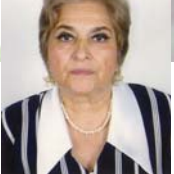
Niftali Mehrali oğlu Qocayev 1936-cı ildə Qərbi Azərbaycanın (indiki Ermənistanın) Dilican rayonunda anadan olub. 1953-cü ildə orta məktəbi qızıl medalla, 1958-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki BDU-nun) fizika fakültəsini fərqlənmə diplomu ilə bitirib. 1963-cü ildə namizədlik, 2003-cü ildə doktorluq dissertasiyalarını müdafiə edib.

Professor N.Qocayevin elmi-pedaqoji fəaliyyəti Bakı Dövlət Universiteti ilə bağlı olub. O, BDU-nun Optika və molekulyar fizika kafedrasında assistent vəzifəsindən professor vəzifəsinə kimi yüksəlib, 16 il həmin kafedranın müdiri vəzifəsində çalışıb. 53 illik elmi-pedaqoji fəaliyyəti müddətində BDU-da, Türkiyənin Atatürk və İstanbul universitetlərində ümumi fizika kursundan yüksək səviyyəli mühazirələr oxuyub.

Professor N.Qocayev bir sıra mötəbər elmi jurnallarda dərc olunan 300-dən çox məqalənin, 16 monoqrafiya, dərslik və dərs vəsaitinin müəllifidir. Onun rəhbərliyi ilə 30-a yaxın elmlər doktoru və elmlər namizədi dissertasiya işləri müdafiə olunub. Alimin Moskvada "Vişşaya şkola" nəşriyyatı tərəfindən dərc olunmuş 26 çap verəci həcmdəki "Optika" dərsliyi hazırda MDB ölkələrinin ali məktəblərində tədris olunur. Alimin Türkiyə universitetləri tələbəri üçün də nəşr etdirdiyi 4 dərslik Türkiyə tələbələri tərəfindən istifadə olunur.

Professor N.Qocayev uzun müddət BDU Elmi Şurasının üzvü və fakültə Müdafiə Şurasının sədr müavini olub, hazırda fakültə Elmi Şurasının və fakültədə fəaliyyət göstərən Dissertasiya Şurasının üzvüdür.

2011-ci ildə Optika və molekulyar fizika kafedrasının professoru, Fizika Problemləri İnstitutunun şöbə müdiri, fizika-riyaziyyat elmləri doktoru N.Qocayevin anadan olmasının 75. elmi-pedaqoji fəaliyyətinin 50 ili tamam olub

Təhmine Zəkəriyyə qızı Rüstəmovaya 1927-ci ildə Şəkiddə anadan olub. 1944-cü ildə Şəkiddə 7 sayılı orta məktəbi, 1949-cu ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki BDU-nun) şərqşünaslıq fakültəsinin

fars şöbəsini bitirib. 1954-cü ildə namizədlik, 1990-cı ildə "Fəli sifət və fəli sifət tərkiblərinin qarşılıqlı tipoloji planında leksik-grammatik xüsusiyyətləri problemi (fars və Azərbaycan dilləri materialları əsasında)" mövzusunda doktorluq dissertasiyasını müdafiə edib.

O, 1954-1964-cü illərdə şərqşünaslıq fakültəsinin Yaxın və Orta Şərq dilləri kafedrasında baş müəllim kimi çalışıb, 1990-cı ilə qədər İran filologiyası kafedrasının dosenti olub, 1990-cı ildən isə həmin kafedranın professorudur. Alim müxtəlif illərdə bir sıra beynəlxalq seminar, simpozium və konfransların iştirakçısı olub. 20 dərsliyin və dərs vəsaitinin, o cümlədən xaricdə-İranda çap olunmuş 2 monoqrafiya və dərsliyin, 5 elmi məqalənin, Əfqanıstanın sifarişli ilə 1986-cı ildə çap olunmuş 1 əlifba dərsliyinin (Bakı, "Yazıçı" nəşriyyatı), 150-dən artıq elmi məqalənin müəllifidir. Alim fars dili, fars dilçiliyi, fars və Azərbaycan dillərinin müqayisəli tədqiqi, qismən Azərbaycan və ərəb dili sahəsində tədqiqatlar aparır.

O, "Tərəqqi medalı", əməkdar müəllim adına layiq görülmüş, Təhsil nazirliyinin və universitetin bir sıra fəxri fərmanları ilə təltif edilmişdir.

2011-ci ildə professor Təhmine Rüstəmovanın anadan olmasının 85. elmi-pedaqoji fəaliyyətinin 65 ili tamam olub.

***

Gülər Mövsüm qızı Sənani

1941-ci ildə Bakıda, sevimli sənətkarımız Mövsüm Sənəninin ailəsində dünyaya gəlib. 1959-cu ildə 189 sayılı orta məktəbi, 1956-cı ildə M.Mağomayev adına Filarmoniyasının nəzdində fəaliyyət göstərən musiqi məktəbinin fort-piano şöbəsini, 1964-cü ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki BDU-nun) filologiya fakültəsini bitirib. 1965-1969-cu illərdə Azərbaycan Elmlər Akademiyasının fundamental kitabxanasında xüsusi redaktor vəzifəsində çalışıb. 1978-ci ildə müsabiqə yolu ilə universitetin xarici tələbələr üzrə Rus dili kafedrasına müəllim vəzifəsinə qəbul olub. 1986-cı ildən həmin kafedranın baş müəllimidir. Bir sıra dəyərli dərslik və dərs vəsaitlərinin müəllifidir. Rus dili, rus filologiyası, rus dilinin tədrisi metodikası onun tədqiqat sahəsidir. O, dəfələrlə beynəlxalq seminar, simpozium və konfransların iştirakçı-

slı olub.

2011-ci ildə Gülər xanım Sənənin anadan olmasının 70. elmi-pedaqoji fəaliyyətinin 50 ili tamam olub.

***

Cəfər Müseyib oğlu Quluzadə

1937-ci ildə Tovuz rayonunun Xatını kəndində anadan olub. 1961-ci ildə Leninqradda (indiki Sankt-Peterburqda) Dövlət Universitetini bitirib.

Elmi Şurasının qərarı ilə aspiranturada saxlanılıb. 1968-ci ildən BDU-da çalışır. 1997-ci ildən Astrofizika kafedrasının müdürüdür. 1966-cı ildə namizədlik, 2003-cü ildə doktorluq dissertasiyasını müdafiə edib. 1992-1994-cü illərdə Türkiyəyə dəvət olunub. Orada İstanbul Universitetində Spektroskopiya kursunun tədrisini təşkil edib. Günəş fizikası sahəsində çalışır. 12 dərs vəsaiti, dərslik və monoqrafiyanın, 28 dərs proqramının, fiziki astronomiya ixtisasının tədris planının, 200-ə yaxın elmi məqalənin və astrofizika üzrə bir çox elmi-tədqiqat işinin müəllifidir. O, həmçinin "Ana ürəyi", "Torpaq, uğrunda ölen varsa, vətəndir", "Azəri türk bayrağı" adlı vətənpərvərlik mövzusunda bədii-publisistik kitabların müəllifidir.

Professor C.Quluzadə kosmonavtika üzrə gənc kadrların yetişdirilməsində və kosmos elminin inkişafındakı xidmətlərinə görə 1991-ci ildə SSRİ Kosmonavtika Federasiyasının diplomuna layiq görülmüş, 2001-ci ildən Avropa Astronomiya cəmiyyətinin üzvüdür. 2009-cu ildə əməkdar müəllim adına layiq görülmüş. O, universitetdə fəaliyyət göstərən D 02.012 Dissertasiya Şurasının, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin fizika üzrə elmi-metodik şurasının üzvüdür.

2011-ci ildə professor Cəfər Quluzadənin anadan olmasının 75. elmi-pedaqoji fəaliyyətinin 50 ili tamam olub.

Solmaz Babaşova

"Bakı Universiteti" qəzetinin kollektivi adından biz də yubilyarları təbrik edir, onların sağlığı, elmi-pedaqoji fəaliyyətlərində uğurlar arzulayırıq.

TEC-nin yeni dərslərində birinci seminarı

Oktyabrın 13-də biologiya fakültəsində TEC-nin yeni dərslərində birinci seminarı keçirildi.

Seminarla biologiya fakültəsinin Onurğalılar zoologiyası kafedrasının laborantı Səbinə Hüseynova çıxış etdi. Çıxış Çexiyanın Karl Universiteti ilə BDU-nun biologiya fakültəsi arasında yaradılmış əlaqələrə həsr edilmişdi. Seminarla iyul ayında Karl Universitetinin əməkdaşlarının Bakıya gəlişi və onların burada apardığı tədqiqatlar haqqında, eyni zamanda avqust ayında Bakı Dövlət Universitetinin biologiya fakültəsinin əməkdaşlarının Çexiyaya səfəri və s. haqqında məlumatlar məruzə edildi. Həmçinin Karl Universitetinin strukturu, ən əsası, təbiət elmləri fakültəsi və bu fakültənin nailiyyətləri haqqında da geniş məlumat verildi.

Seminarla fakültənin dekan müavini, kafedra müdirləri, müəllim heyəti, laborantlar və tələbələr iştirak etdirdilər. Sonda biologiya fakültəsinin dekanı prof. A.Ə.Quliyev Çexiyanın Karl Universiteti ilə Bakı Dövlət Universitetinin biologiya fakültəsi arasında bağlanmış memorandum haqqında ətraflı danışıq və iştirakçıları maraqlandıran sualları cavablandırdı.

Tamella Müslova

"Azərbaycan mətbuat tarixi antologiyası"

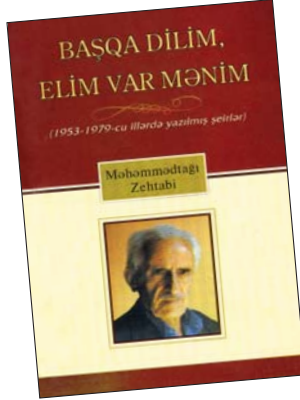

"Azərbaycan mətbuat tarixi antologiyası" kitabının II cildi nəşr olunub. Kitabı nəşrə hazırlayanlar və elmi redaktorları Şamil Vəliyev və Nəsiman Yaqubludur.

BDU kitabxanası - yeni nəşrlər

Kitabda Azərbaycan mətbuatı və jurnalistikasının inkişaf tarixini və onun elminəzəri prinsiplərini əks etdirən materiallar toplanıb. Azərbaycanın ictimai-mədəni həyatı, sosial-siyasi təkamülü, demokratikləşmə, söz azadlığı, vətəndaş cəmiyyəti və müstəqil dövlət quruculuğu uğrunda mübarizəsində əsaslı rol oynayan "dördüncü hakimiyyət" in - mətbuat və jurnalistikanın təşəkkülü və inkişafını işıqlandıran antologiya media işçiləri, tədqiqatçı alimlər, bakalavr, magistr və doktorantlar, habelə ictimai fənlərlə maraqlanan geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulur.

"Başqa dilim, elim var mənim"

Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Pərvanə Məmmədlinin transliterasiya və tərtib

etdiyi "Başqa dilim, elim var mənim" kitabı işıq üzünə gərək. Kitabda daha çox tarixçi və türkoloq kimi məşhur olan Məhəmmədəğlı Zehتابi oxuculara şair kimi təqdim olunur. Ədibin vətəndən ayrı düşdüyü, mühacirətdə yaşadığı illərdə qələmə aldığı şeirlər bu nəşrdə təqdim edilib. M.Zehتابinin bu şeirləri şairin Aşqabad, Bakı, Berlin, Bağdad şəhərlərində yaşayış fəaliyyət göstərdiyi 1947-1978-ci illərdə yazılıb.

Kitabda şeirlər tarixi xronologiya əsasında sıralanıb. Ön söz və çətin anlaşılan sözlərin izah və şərh oxucuya bələdçilik edir.

Aynur Qurbanqızı

Əməkdaşların və tələbələrin nəzərinə!

Rektor, akademik Abel Məhərrəmov suallarınızı sual@bsu.az elektron ünvanına göndərə bilərsiniz. Cavablarınız bsu.edu.az sahifəsində yerləşdiriləcəkdir.

***

Xüsusi istedadla, jurnalistlik qabiliyyətinə, yaradıcılıq bacarığına maliksinizsə və tanınmaq istəyirsinizsə "Bakı Universiteti" qəzetinə müraciət edin.

İbretəmiz hekayə

Pislik etməklə keçmişdi ömrü. Yaxşılıq nədir, bilməmişdi. İndi cəhənnəmin astanasında idi. Qapıda onu mələk qarşıladı. Mələk:

- Əgər həyatda birçə dəfə də olsun, yaxşılıq etməsən, sən cəhənnəmə düşməyəcəksən, - dedi.

Adam uzun müddət fikirləşdikdən sonra meşədə gördüyü hörümçəyi xatırladı. Bir dəfə meşə ilə gedərkən bir hörümçək toru ilə qarşılaşmış, toru dağıtmaq üçün yolunu dəyişmişdi. Bu hadisəni həyəcanla mələyə danışdı.

Mələk gülümsədi və əllərini bir-birinə vurdu. Bu vaxt göydən bir hörümçək toru endi. Adam artıq bu tordan tutub cəhənnəmə düşə bilərdi. Sevinclə tora yaxınlaşdı. Ancaq yanındakı adamlar da tordan tutmaq, onunla birlikdə cəhənnəmdən çıxmaq istəyirdilər. Adam torun bu qədər adama davam gətirə bilməyəcəyini düşündü və qorxu içərisində onları itələməyə başladı. Bu vaxt tor, doğrudan da, qırıldı. Hamısı bir yerdə cəhənnəmə düşdülər.

- Heyif, - dedi mələk. - Həyatda etdiyən yeganə yaxşılığın da öz əlinlə məhv etdin. Halbuki o adamlara tordan tutmağa imkan versəydin, hamının xilas olduğunu görərdin.

Sona Güləhmədova: «Böyük səhnələrdə çıxış etmək, gurultulu alqışlarla qarşılanmaq istəmişəm..»

Sona Güləhmədova Nəriman qızı 1984-cü ildə Neftçala rayonunda dünyaya gəlib. 1991-ci ildə Neftçala rayonu 1 №-li orta məktəbin birinci sinfinə daxil olub. 2001-ci ildə orta məktəbi bitirən Sonə Bakı Dövlət Universitetinin fizika fakültəsinə qəbul olub.

O, hələ orta məktəb illərindən musiqiyə maraq göstərmiş və 1993-cü ildə Neftçala rayonunda fəaliyyət göstərən musiqi məktəbinin fortepiano sinfinə daxil olub. O, həmçinin məktəbin xor kollektivində solist kimi də çıxış edib. Sonə musiqiyə olan marağını və istedadını tələbəlik illərində də universitetin nəzdindəki öz fəaliyyət dərməyində davam etdirib.

2006-cı ildə BDU-nu bitirən Sonə daha sonra təyinatla Neftçala rayonu 1 №-li orta məktəbdə fizika müəllimi işləyib və bir illik pedaqoji fəaliyyətindən sonra BDU-nun Yarımkeçiricilər fizikası kafedrasının magistr pilləsinə daxil olub. Magistraturanı fərqlənmə diplomu və fəxri fərmanla bitirən Sonə hal-hazırda BDU-nun Astrofizika kafedrasında çalışır.

Sonə Güləhmədova hələ tələbəlik illərindən universitetin seçilən tələbələrindən olub, ictimai işlərdə də yaxından iştirak edib. O, 2010-cu ildə İctimai Televiziyanın təşkilatçılığı ilə keçirilən "Nəğməli Bakı" müsabiqəsinin finalçısı olub. Həmçinin universitetdə keçirilən festivallarda, gənc istedadların ali məktəblərarası yarışmalarında dəfələrlə iştirak edib, diplom və mükafatlara layiq görülüb.

Bu yaxınlarda redaksiyamızın qonağı olan Sonə Güləhmədova öz fikirlərini bizlərlə də bölüşdü: "Mənim uşaqlıqdan iki arzum olub. İstəmişəm ki, həmişə diqqət mərkəzində olum, özüm

Özfəaliyyətimizin fəalları

mü həmişə ön sıralarda görmüşəm. Böyük səhnələrdə çıxış etmək, gurultulu alqışlarla qarşılanmaq istəmişəm. Deyim ki, bunların çoxuna artıq nail olmuşam. Bununla yanaşı, ciddi iş xanımı olmağı, ciddi sənətlərlə məşğul olmağı, böyük insanlarla, professorlarla, dünyağörmüş mütəxəssislərlə çiyin-çiyinə işləməyi arzulayıram. BDU-da işləmək də mənim uşaqlıq arzum olub və buna görə də musiqi fəaliyyətimlə elmi fəaliyyətimi paralel aparmağa çalışıram. Ancaq əsas məqsədim elmi yaradıcılığımı davam etdirmək, gələcəkdə müəllim kimi fəaliyyət göstərməkdir. Buna görə də mən artıq elmi məqalələrlə tez-tez çıxışlar edir, bu sahədə fəaliyyətimi genişləndirmək istəyirəm".

Kəramət Böyükçöl

Ötən ayın ən çox satılan kitabları hansılardır?

"Əli və Nino" kitab şəbəkəsində sentyabr ayında ən çox satılan kitabların siyahısını təqdim edib.

Mağazanın bu aylıq satış statistikasına nəzər salanda dünya ədəbiyyatının üstünlük təşkil etdiyini görürük. Beləliklə, sentyabrda ən çox satılan 10 kitab:

1. Frederik Beqbeder "Məhəbbət üç il yaşayır"
2. Qurban Səid "Əli və Nino"
3. Qabriel Qarsia Marques "100 ilin tənhalığı"
4. Xalid Hüseyini "Çərpələng uçuran"
5. Antuan Sent-Ekzüperi "Balaca şahzadə"
6. Rudolf Erix Raspe "Baron Münhausenin sərgüzəştləri"
7. Çingiz Abdullayev "İnsan ovu"
8. Paulo Coelho "Kimyagər"
9. Çingiz Abdullayev "Mavi mələklər"
10. Cohn Coleman "Komitet 300"

Elmin

ƏSNƏMƏK BEYNI SƏRİNLƏŞDİRİR

İnsanın özünü key hiss etməsinə səbəb olan əsnəmənin beyni sərinləşdirdiyi məlum olub.

ABŞ-in Princeton Universitetində aparılan araşdırmada təcrübə aparılan şəxslərə əsnəyən insan görüntüləri göstərilib. Beləliklə, əsnəyənləri müşahidə edən araşdırmaçılar, əsnəmənin beynin istiliyini nəzarətdə saxladığı və beyni sərinləşdirdiyini aşkarlayıblar.

ALÇALDICI SUALLARA MƏHŞURLARIN CAVABI

Məhşurları alçaltmaq və ya aldatmaq istəyənlərə verdikləri cavablar çox yerində olub. Məsələn biri Mehmet Akif Ərsoydan soruşur "Baytarsınız?" - cavabında deyir ki, bəli baytaram haranız ağrıyır

Qulaqlarının böyüklüyü ilə məşhur olan Qalileyə rəqiblərindən biri belə deyir:

"Qulaqlarınız, bir insan üçün bir az böyük deyilmi?"

Qaliley: "Doğrudur", mənim qulaqlarım bir insan üçün bir az böyükdür amma, səninkilər bir eşşək üçün çox kiçikdir?"

Yavuz Sultan Səlim səfərlərini gizli saxlamış. Vəzir də inadla soruşmuş ki, hara səfərə gedirsiniz deyər.

Yavuz: - Sən sirr saxlamağı bacarırsanmı?

Vəzir: - Bəli ağam, bacarıram.

Yavuz: - Mən də.

Sokrat bir gün gedərkən, bir nəfərin keçə biləcəyi qədər məsafə olan bir yerdə dövrün məhşurlarında biriylə qarşı-qarşıya gəlir və ikisi də dayanır.

Qısa bir müddət baxışdıqdan sonra:

Məhşur: "Mən sənə kimi murdar bir yazığa yol vermərəm!"

Sokrat: "Mən verərəm..."

Napoleon döyüşdə İspaniyanı məğlub edir. İspaniya kralı, "siz ancaq pul və mal üçün döyüşürsünüz, biz isə namusumuz və şərəfimiz üçün döyüşürük", - deyir.

Napoleon: - Bəli insanın nəyi əskikdirsə onun üçün döyüşür.

Rübab Allahverdiyeva

Baş redaktor:

Anzulə ƏMİROVA

Redaksiya heyəti:

Solmaz Babaşova,
Aynur Qurbanqızı,
Təmilla Müslümovə,
Salam Muxtarov,
Kəramət Böyükçöl

Redaksiyanın ünvanı:

Bakı, akad. Zəhid Xəlilov küç. 23,
BDU-nun əsas binası, III mərtəbə
Tel.: 439-03-64, 439-04-78
e-mail: BU_press@bsu.az

Sifariş: 162

Tiraj: 2000

VÖEN: 99000213
Lisənziya №-022708
Qəzet "Azərbaycan" nəşriyyatında
ofset üsulu ilə çap olunur.
Əlyazmalar geri qaytarılmır